

EGE BÖLGESİ SANAYİ ODASI

AYLIK EKONOMİ BÜLTENİ

ŞUBAT 2016

Sayı 34

EBSO EKONOMİ BÜLTENİ

DÜNYA EKONOMISİNDEKİ GELİŞMELER

Uluslararası Çalışma Örgütü (ILO), güncel olarak yayımladığı “Dünyada İstihdam ve Sosyal Durum 2016” raporunda dünya ekonomisinin yavaşladığına ve küresel işsizliğin arttığına dikkat çekmiştir. Özellikle çalışan kesimdeki yoksulluğu azaltma çabalarının engellerle karşılaştığına dikkat çekilmiştir.

Uluslararası Para Fonu (IMF), küresel büyüme beklentisini 2016 yılı için %3,6'dan %3,4'e; 2017 için ise %3,8'den %3,6'ya düşürmüştür.

Raporda, dünya ekonomisinin beklenenden daha yavaş toparlandığına işaret edilmiş ve rakamların, gelişmekte olan ülkelerdeki zayıflamadan ötürü aşağı yönlü revize edildiği belirtilmiştir.

EIA ayrıca ABD'nin petrol üretim tahminini de bu yıl için 8.83 milyon varilden, 8.69 milyon varile düşürmüştür.

Küresel imalat PMI değeri, Ocak ayında bir önceki aya göre çok az bir artışla 50,9 düzeyinde gerçekleşmiştir.

ABD

Sanayi üretimi Ocak ayında %0,9 ile beklentilerin üzerinde artış kaydetmiş ve Temmuz'dan beri ilk kez yükselmiştir. Benzer şekilde, imalat sanayi üretimi de %0,5 ile beklentilerin üzerinde artış kaydetmiştir.

Bununla birlikte kapasite kullanım oranı da Ocak ayında beklentilerin üzerinde gerçekleşerek %77,1'e yükselmiştir.

Ekonomideki mevcut olumlu görünüme karşın geleceğe ilişkin endişeli bir bakış açısı hakimdir. JP Morgan, ABD ekonomisinin 2017 sonuna kadar resesyona girme ihtimalinin %67, önümüzdeki 3 yıl içinse %92 olduğunu açıklamıştır. Bu bağlamda, ekonominin istikrarını kaybedeceğine ilişkin öngörüler güçlenmektedir.

İmalat PMI değeri, Ocak ayında yükselerek 52,4 düzeyinde gerçekleşmiştir.

EURO BÖLGESİ – AB

Euro Bölgesi ekonomisinin, bölge içerisinde farklılıklar olmasına karşın 2015 yılı sonunda ivmesini koruduğu açıklanmıştır. Bölgesel ayrımlar incelendiğinde; Almanya'nın Bölgenin %0,3'lük dördüncü çeyrek büyümesine öncülük ettiği, İtalya büyümesinin %0,1'e düşerek yılın en düşük büyümesini gerçekleştirdiği, Yunanistan'ın ise resesyona girdiği görülmektedir. Avrupa Merkez Bankası'nın (AMB) büyümeyi korumak ve enflasyonu canlandırarak %2'lik hedefe yaklaştırmak adına yeni bir teşvik paketine ihtiyaç duyulup duyulmayacağına ilişkin tartışmalar ise devam etmektedir.

Avrupa Birliği (AB) ve Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) ülkeleri toplamına göre Bölgenin en önemli sanayi kolu olan otomotiv pazarının satış rakamı, Ocak ayında önceki yılın aynı dönemine göre %6,3 artarak 1 milyon 93 bin 565'e yükselmiş ve böylece sektör %6,3 gibi önemli bir büyüme kaydetmiştir.

İmalat PMI değeri, Ocak ayında bir önceki aya göre gerileyerek, 52,3 düzeyinde gerçekleşmiştir.

ALMANYA

Almanya 4. çeyrekte %0,3 büyüyerek, beklentileri karşılamıştır. Bu veriyle birlikte, yıllık GSYİH büyümesi ise %2,1 olarak gerçekleşmiştir. Avrupa'nın en büyük ekonomisinde son çeyrekteki büyümede özellikle yurt içi talebin etkili olduğu açıklanmıştır.

Ayrıca, 1 trilyon 195,8 milyar Euro'luk ihracat ve 948 milyar Euro'luk ithalat ile dış ticaret 2015 yılında rekor kırmıştır.

Ülkedeki büyüme oranının 2016 yılının ilk çeyreğinde, güçlenen iç dinamiklerin sayesinde 2015 yılının ilk çeyreğine kıyasla artış kaydedebileceği açıklanmıştır. Artan ivmenin işgücü piyasasının canlanması ve

tüketim artışı ile gerçekleşeceği öngörülmektedir.

Ancak bu olumlu verilere karşın, yatırımcı güveni, Euro Bölgesi bankalarının karlılıklarına ilişkin endişelerin etkisi ile Ekim 2014'ten bu yana en düşük düzeyine inmiştir.

İmalat PMI değeri, Ocak ayında 52,3 düzeyinde gerçekleşerek son 3 ayın en kötü performansını sergilemiştir.

JAPONYA

Japonya'nın GSYİH'sı 2015 yılının dördüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı dönemine göre %1,4 daralmıştır. Özel tüketimdeki zayıflık, daralmanın en etkili sebebi olmuştur.

Böylece ekonominin 2015 yılının son çeyreğinde, üç yılı aşkındır süren ve Abenomics olarak adlandırılan Başbakan Shinzo Abe'nin ekonomik programına rağmen, daralma gösterdiği anlaşılmaktadır.

Daralmanın ardından, uzmanlarca, Japonya Merkez Bankası'nın (BOJ) Mart ayındaki toplantıda teşviği artırabileceği belirtilmiştir.

İmalat PMI değeri, Ocak ayında bir önceki aya göre çok az bir düşüşle 52,3 düzeyinde gerçekleşmiştir.

GELİŞMEKTE OLAN ÜLKELER

ÇİN

TÜFE, Ocak ayında geçen yılın aynı dönemine göre %1,8 artış göstermiş, ÜFE ise aynı dönemde %5,3 gerileyerek, üst üste düşüş rekorunu 47. aya taşımıştır.

Çin hükümeti, bankaların sorunlu krediler için tuttıkları karşılıkların asgari tutarını düşürmeyi planladığını açıklamıştır. Çin bankacılık sektörü düzenleyici kurumu, indirimin zamanlaması ve boyutu konusunda yakın zamanda karar vereceğini açıklamıştır.

Ülke ihracatı Ocak ayında düşmüş, ancak ithalattaki düşüş bu kaybı aşmıştır. Böylece, dünyanın en büyük ticaret hacmine sahip ülkesi olan Çin'de dış ticaret fazlası, 63,3 milyar Dolar ile rekor seviyeye ulaşmıştır.

İmalat PMI değeri, Ocak ayında 48,4 düzeyinde gerçekleşerek yine eşik değerinin altında kalmıştır.

GÜNEY KORE

Güney Kore Merkez Bankası, politika faizini değiştirmeyerek %1,5'teki rekor düşük seviyesinde bırakmıştır.

Böylece, sekizinci ay üst üste gösterge faizde değişikliğe gitmeme kararı alınmış ve ekonomik büyümeye yönelik risklerin artmakta olduğu uyarısında bulunulmuştur.

İmalat PMI değeri, Ocak ayında 49,5 düzeyinde gerçekleşerek eşik değerinin altına düşmüştür.

HİNDİSTAN

Hindistan'da ekonomik büyüme, yılın 4. çeyreğinde %7,4'ten %7,3'e gerilese de, beklentinin üzerinde gerçekleşmiştir. Hindistan bu büyüme rakamıyla aynı dönemde %6,8 büyüyen dünyanın en büyük ikinci ekonomisi Çin'i geçmeyi başarmıştır. Büyümede en güçlü etkiyi finans, turizm ve imalat sektörünün yapmış olması da dikkat çekicidir.

Hindistan para birimi Rupî'nin petrol fiyatlarındaki düşüşten yararlanamadığı açıklanmıştır. Zira, Hindistan'ın petrol ithal eden ülke statüsü nedeniyle petrol fiyatlarındaki düşüşten yararlanması beklenirken, Rupî'nin Asya ülkeleri arasında en çok değer kaybeden para birimi olduğu gözlenmektedir. Bu yönüyle, Rupî'nin 2016'da küresel piyasalarda yaşanan çarpıklıkları en iyi gösteren para birimi olabileceği öngörülmektedir.

İmalat PMI değeri, Ocak ayında 51,1 düzeyinde gerçekleşerek son 4 ayın en iyi performansını sergilemiştir.

BREZİLYA

Kredi derecelendirme kuruluşu Standart and Poor's, Latin Amerika'nın en büyük ekonomisi Brezilya'nın kredi notunu BB+'dan BB'ye düşürmüş, görünümü negatifte tutmuştur.

Not düşürülmesine ilişkin, Brezilya'nın önemli siyasi ve ekonomik zorluklarla karşı karşıya olduğu ifadesi kullanılmıştır.

İmalat PMI değeri, Ocak ayında 47,4 ile eşik düzeyin altında kalmaya devam etmiş ancak son 11 ayın en yüksekinde gerçekleşmiştir.

RUSYA

Rusya Maliye Bakanlığı tarafından, gereken reformlar yapılmaz ve petrol fiyatları yükselmez ise ülke ekonomisindeki durgunluğun en az 15 yıl daha süreceği açıklanmıştır.

Bununla birlikte, Medvedev tarafından NATO'nun Rusya'ya karşı siyasi çizgisinin dostça olmadığı savunulmuş ve yeni bir Soğuk Savaş dönemine doğru gidildiği belirtilmiştir.

Ayrıca Kırım'ın ilhaki sonrası Rusya'ya uygulanan yaptırımlar ve NATO'nun attığı yeni adımların ilişkileri daha da kötüleştirdiği belirtilmiştir. Bu bağlamda, Rusya'nın tutumunun küresel ekonomik ve politik gündemi etkilemeye devam edeceği anlaşılmaktadır.

İmalat PMI değeri, Ocak ayında bir miktar yükselişle 49,8 düzeyinde gerçekleşmiştir.

TÜRKİYE

Ülke gündemine hakim olan terör eylemleri ve politik olaylar, ekonomik gündemin önünde durmaya ve yatırımcı güvenini düşürmeye devam etmektedir. Süregelen olaylardan en büyük yarayı alan turizm sektöründeki kayıplar, sektör uzmanlarınca yapılan açıklamalara göre endişe verici boyutlara erişmektedir.

Tüketici güven endeksi, Şubat ayında bir önceki aya göre %7 oranında azalmış, düşüş eğilimi üçüncü aya taşınmıştır. Bu bağlamda, mevcut olumsuz tablonun hanehalkını da kötü etkilediği anlaşılmaktadır.

2016 yılına ilişkin, küresel çapta 63 ekonominin yer almasıyla hazırlanan, Sefalet Endeksi'nde Türkiye'nin en kötü 10 ülke arasında yer alması, ülke ekonomisine ilişkin uluslararası ölçekte oldukça olumsuz bir görünüme işaret etmektedir.

İmalat PMI değeri, Ocak ayında 50,9 düzeyine gerileyerek, imalat sektöründeki büyüme hızının yavaşladığını göstermiştir.

TÜRKİYE'DEKİ GÜNCEL EKONOMİK GELİŞMELER

ENFLASYON

%	TÜFE		Yİ-ÜFE		YD-ÜFE	
Ocak	2015	2016	2015	2016	2015	2016
Yıllık	7,24	9,58	3,28	5,94	-4,38	14,32
Yıllık Ort.	8,80	7,87	9,59	5,50	10,41	9,25
Aylık	1,10	1,82	0,33	0,55	-1,49	1,55

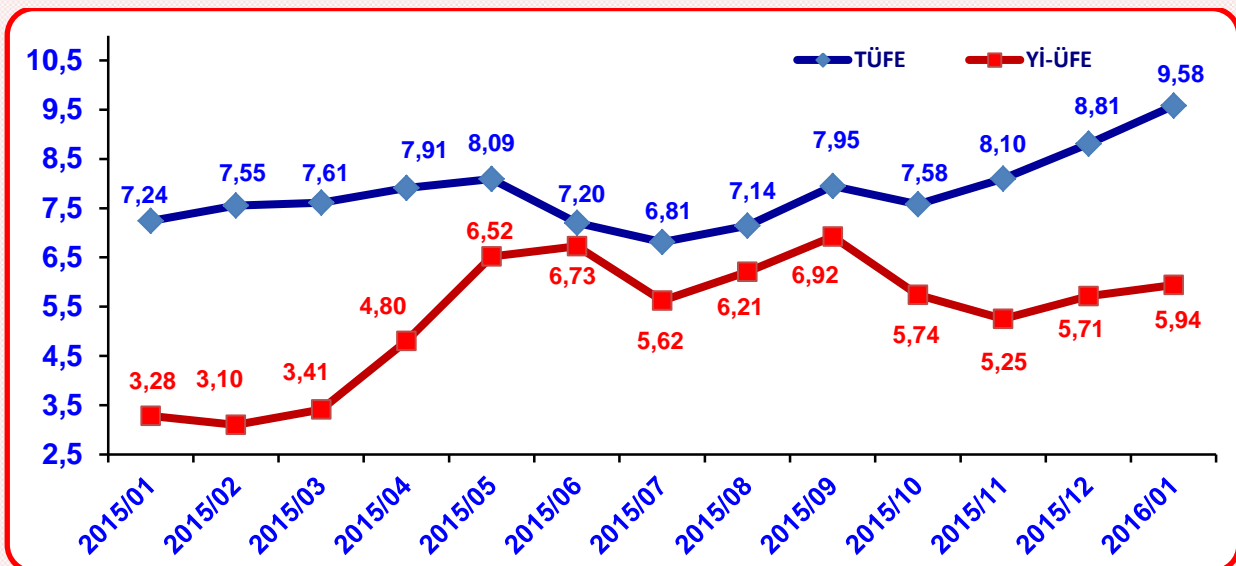
2016 yılı Ocak ayı enflasyon oranı; yıllık TÜFE'de %9,58, Yİ-ÜFE'de %5,94 oranında gerçekleşmiştir. Bir önceki aya göre TÜFE'de %1,82 oranında ve Yİ-ÜFE'de ise %0,55 oranında artış yaşanmıştır.

Yıllık en yüksek artış TÜFE'de (%13,43) ile lokanta ve oteller grubunda gerçekleşmiştir. Ayrıca TÜFE'de bir önceki yılın aynı ayına göre; eğlence ve kültür (%12,05), gıda ve alkolsüz içecekler (11,69), çeşitli mal ve hizmetler (%11,21) ve alkollü içecekler ve tütün (%11,17) en çok artışın olduğu diğer gruplardır.

İstatistiki bölgelere göre yapılan ayrımda; İzmir'de TÜFE, bir önceki yılın aynı ayına göre %10,49 ve on iki aylık ortalamalara göre %8,56 oranında artış gerçekleşmiştir.

Yİ-ÜFE alt kalemleri bazında bir önceki aya göre; sanayinin dört sektöründen madencilik ve taşocakçılığı sektöründe %1,20 oranında düşüş yaşanırken, imalat sanayi sektöründe %0,56, elektrik ve gaz sektöründe %0,96 ve su sektöründe %2,20 oranında artış gerçekleşmiştir. Yıllık bazda imalat sanayideki artış, genel artışın da üstünde %6,77 olmuştur.

Yıllık Değişim Oranları (%)

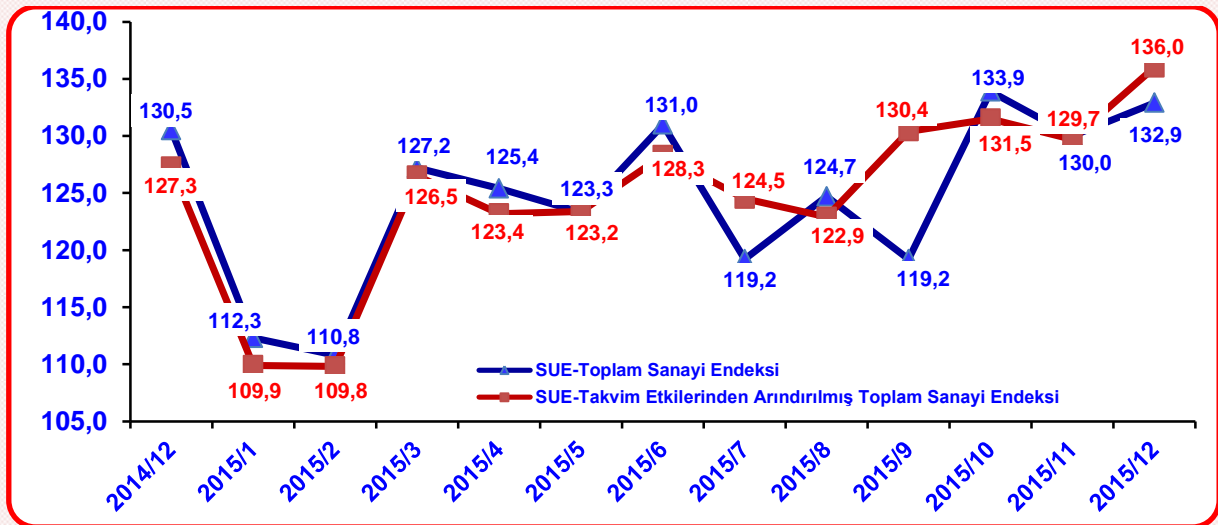
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ

ARALIK 2015 (2010=100)	Arındırılmamış		Takvim Etkisinden Arındırılmış		Mevsim ve Takvim Etkisinden Arındırılmış	
	Endeks	Değişim (Yıllık)	Endeks	Değişim (Yıllık)	Endeks	Değişim (Aylık)
Toplam Sanayi	136,0	4,4	132,9	4,5	126,6	0,8
Madencilik ve Taşocakçılığı	112,5	-2,1	111,2	-2,1	109,8	3,1
İmalat Sanayi	138,1	4,3	134,6	4,4	127,7	0,5
Elektrik, Gaz, Buhar ve İklim. Ürt. ve Dağıtım	133,7	7,7	132,7	7,7	127,2	2,4

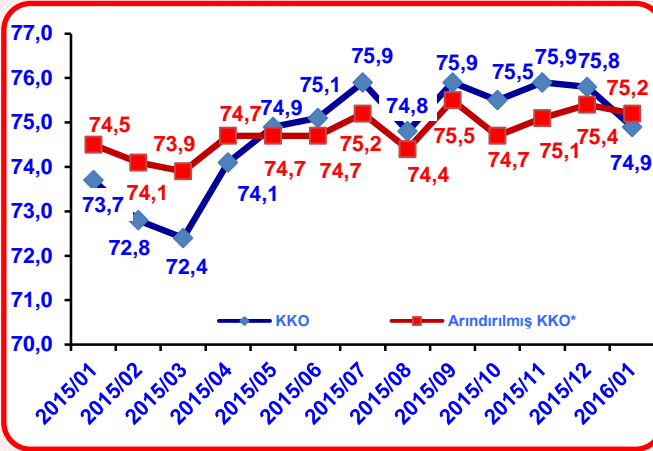
Arındırılmamış Sanayi Üretim Endeksi, bir önceki yılın aynı ayına göre 2015 yılı Aralık ayında %4,4 oranında artış göstermiştir.

Takvim etkisinden arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi yıllık bazda %4,5 oranında artarken; madencilik ve taşocakçılığı sektörü %2,1 oranında azalmış, imalat sanayi sektörü %4,4 oranında ve elektrik, gaz, buhar ve iklimlendirme üretimi ve dağıtım sektörü de %7,7 oranında artmıştır.

Ana sanayi gruplarından 2015 yılı Aralık ayında mevsim ve takvim etkisinden arındırılmış Sanayi Üretim Endeksi'nde, bir önceki aya göre en yüksek artış; %4,8 ile dayanıklı tüketim malı imalatında gerçekleşmiştir. İmalat sanayinin alt sektörlerine baktığımızda; aynı dönemde en fazla artış ise, %27,9 ile bilgisayarların, elektronik ve optik ürünlerin imalatında gerçekleşmiştir. Bu artışı, %9,3 ile mobilya imalatı ve %7,8 ile kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı izlemiştir. En yüksek azalış; %28,7 ile diğer ulaşım araçlarının imalatında gerçekleşmiştir. Bu azalışı, %5,4 ile deri ve ilgili ürünlerin imalatı ve makine ve ekipmanların kurulumu ve onarımı imalatı izlemiştir.

KAPASİTE KULLANIM ORANI

2016 yılı Ocak ayında Kapasite Kullanımı %74,9 oranında gerçekleşerek azda olsa bir azalış göstermiştir.

Kok kömürü ve rafine edilmiş petrol ürünleri imalatı %88,6, kağıt ve kağıt ürünlerinin imalatı %82,5, motorlu kara taşıtı, treyler (römork) ve yarı treyler (yarı römork) imalatı %81,7, ağaç, ağaç ürünleri ve mantar ürünleri (mobilya hariç) imalatı %79,7 ile 2016 yılı Ocak ayını en yüksek kapasite ile kapatan sektörlerdir.

HANEHALKI İŞGÜCÜ İSTATİSTİKLERİ

Mevsim etkilerinden arındırılmamış temel işgücü göstergeleri

KASIM 2014-2015	Toplam	
	2014	2015
15 yaş ve daha yukarı yaşta kişiler		
Nüfus (Bin kişi)	57.326	58.215
İşgücü (Bin kişi)	28.970	29.801
İstihdam (Bin kişi)	25.874	26.676
Tarım	5.180	5.154
Tarım dışı	20.694	21.522
İşsiz (Bin kişi)	3.096	3.125
İş gücüne dahil olmayanlar (Bin kişi)	28.356	28.414
İşgücüne katılma oranı (%)	50,5	51,2
İstihdam oranı (%)	45,1	45,8
İşsizlik oranı (%)	10,7	10,5
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	12,7	12,4
15-64 yaş grubu		
İşgücüne katılma oranı (%)	55,2	56,0
İstihdam oranı (%)	49,1	50,0
İşsizlik oranı (%)	10,9	10,7
Tarım dışı işsizlik oranı (%)	12,8	12,4
Genç nüfusta (15-24 yaş) işsizlik oranı (%)	19,9	19,1

Türkiye genelinde 15 ve yukarı yaşta kişilerde 2015 yılı Kasım ayında işsizlik oranı geçen yılın aynı ayına göre %10,5 oranında gerçekleşmiştir. İşsizlik oranı; erkeklerde %9,4, kadınlarda %13,0 oranında kaydedilmiştir. Tarım dışı işsizlik oranı %12,4, işsiz sayısı 3 milyon 125 bin kişidir. Genç nüfusta işsizlik oranı %19,1 seviyesinde gerçekleşmiştir.

2015 yılı Kasım ayında istihdam edilenlerin %19,3'ü tarım, %20,1'i sanayi, %7,5'i inşaat ve %53,1'i hizmetler sektöründedir..

İSTİHDAMIN GELİŞİMİ (Bin kişi, 15+ yaş)

KASIM 2015	SANAYİ	TARIM	İNŞAAT	HİZMETLER	TOPLAM
Erkek	4.109	2.802	1.948	9.716	18.575
Kadın	1.244	2.352	66	4.439	8.101
Toplam	5.353	5.154	2.014	14.155	26.676

ÖDEMELER DENGESİ

(Milyon Dolar)	Aralık		12 Aylık Kümülatif 2015
	2014	2015	
CARİ İŞLEMLER HESABI	-6.660	-5.073	-32.192
SERMAYE HESABI	-1	-15	-21
FİNANS HESABI	-6.979	-6.207	-22.555
Doğrudan Yatırımlar (net)	-926	-1.245	-11.495
Portföy Yatırımlar (net)	-1.146	957	15.411
Diğer Yatırımlar (net)	729	728	-14.640
Rezerv Varlıklar (net)	-5.636	-6.647	-11.831
Net Hata ve Noksan	-318	-1.119	9.658

Kaynak: TCMB

Cari işlemler açığı, 2015 yılı Aralık ayında 5,1 milyar dolar ile piyasa beklentilerinin biraz üzerinde gerçekleşmiştir. Ayrıca 2015 yılı Ocak-Aralık döneminde %26 oranında azalarak 2009 yılından bu yana 32,2 milyar dolar olarak en düşük seviyede kaydedilmiştir. Ayrıca bu daralmada %24 oranında azalan dış ticaret açığı önemli ölçüde etkili olmuştur. 2015 yılında artan jeopolitik riskler ile ivme kaybeden ihracat pazarlarının etkisiyle ihracat %10 oranında azalırken; enerji fiyatlarındaki aşağı yönlü seyrin devam etmesi ile ithalat %14 oranında gerilemiştir. Bu bağlamda cari dengedeki iyileşmede dış ticaret açığındaki bu daralma etkin rol oynamıştır.

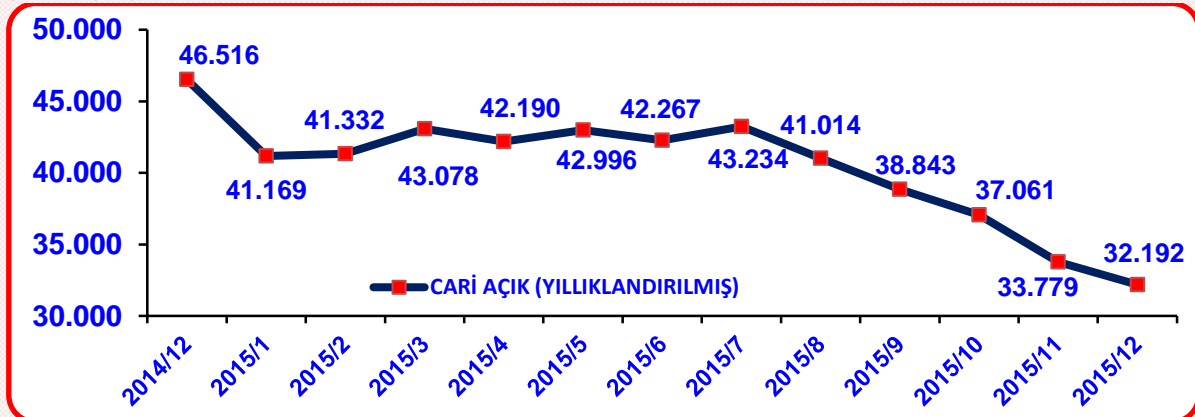
Rusya ekonomisindeki daralma ile 2015 yılında Rusya'dan gelen turist sayısında %19 oranında azalmasıyla net turizm gelirlerinde 3,2 milyar dolarlık düşüş yaşanması, cari açık üzerinde negatif etki yaratmıştır.

Net doğrudan yatırımlar 2015 yılında geçen yıla göre, artış göstererek 11,5 milyon dolar seviyesine ulaşmıştır.

2015 yılında ülkemizde yaşanan siyasi belirsizlikler ve küresel piyasalarda ekonomik konjonktürün devam etmesi ile Portföy yatırımlarında 15,4 milyar dolarlık sermaye çıkışı yaşanmıştır. Ayrıca 2008 yılından bu yana, 2015 yılında ilk kez yıllık bazda portföy yatırımlarında sermaye çıkışı yaşanması göze çarpmaktadır.

Rezerv varlıkların 2015 yılı Ağustos ayı itibariyle azalış eğilimine göstermesiyle birlikte 6,6 milyon dolar ile Aralık ayında en yüksek seviyeye gerilerken; 2015 yılı Ocak-Aralık döneminde ise 11,8 milyar dolar daralma göstermiştir. Net hata noksan kaleminde ise, 2015 yılı Aralık ayında 1,1 milyon dolar sermaye çıkışı kaydedilirken; 2015 yılı Ocak-Aralık döneminde 9,7 milyar dolar ile net hata noksan kalemi cari açığın finansmanına katkı sağlamıştır.

Enerji fiyatlarındaki düşük seyrin devam ederek ithalatı azaltma yönünde etkilerinin süreceleceği öngörülmektedir. Avrupa ekonomilerindeki zayıflamanın sürmesi ihracatı olumsuz etkilemektedir. Jeopolitik risklerdeki ve güvensizlik ortamındaki artış, turizm sektöründe daralmanın devam edeceği sinyallerini vermektedir. Bunun yanı sıra, iç talepteki toparlanmayla ithalatın artması cari açık üzerinde yukarı yönlü baskıyı dolaylı yoldan arttıracaktır.

GÜVEN ENDEKSLERİ

Aylar	Reel Kesim Güven Endeksi	Tüketici Güven Endeksi	Ekonomi Güven Endeksi
2015			
Ocak	103,2	67,7	95,0
Şubat	103,4	68,1	93,8
Mart	103,5	64,4	84,1
Nisan	107,9	65,4	86,0
Mayıs	109,0	64,3	87,0
Haziran	104,9	66,4	83,5
Temmuz	105,4	64,7	86,5
Ağustos	103,7	62,4	86,5
Eylül	99,1	58,5	72,6
Ekim	100,5	62,8	82,6
Kasım	105,2	77,1	104,8
Aralık	102,2	73,6	100,8
2016			
Ocak	103,3	71,6	83,9
Şubat	-	66,6	-

*2004-2011 dönemi için modele dayalı yaklaşımla geriye çekme yöntemi uygulanmış olan yeni seri Reel Kesim Güven Endeksi; 2016 yılı Ocak ayında, 1,1 puan artarak, 103,3 seviyesinde gerçekleşerek yıla yükseliş eğilimiyle başlamıştır.

Tüketici Güven Endeksi, son 3 aydır üst üste düşüşünü sürdürmekte olup, 2016 yılı Şubat ayında bir önceki aya göre %7,0 oranında azalarak 66,6 seviyesine gerilemiştir. Bu sert düşüşte, jeopolitik ve güvenlik risklerindeki yoğunlaşmanın etkisi olmuştur.

Ekonomi Güven Endeksi 2016 yılı Ocak ayında bir önceki aya göre %16,8 oranında sert bir düşüşle 83,9 seviyesinde gerçekleşmiştir.

BÜTÇE GERÇEKLEŞMELERİ

Bütçe; 2015 yılı Ocak ayında 3,8 milyar TL, 2016 yılı Ocak ayında 4,2 milyar TL fazla vermiştir. Aynı dönemde bütçe gelirleri %16,5 oranında artarak 46,7 milyar TL, bütçe giderleri ise, %17 oranında artarak 42,5 milyar TL olarak kaydedilmiştir.

2016 yılı Ocak ayında vergi gelirleri, bir önceki yılın aynı dönemine göre %13,8 oranında artarak 39,7 milyar TL seviyesine ulaşmıştır. Faiz hariç giderler %17,8 oranında artarak 36,9 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. 2015 yılı Ocak ayında 8,8 milyar TL faiz dışı fazla verilmişken, bu yılın aynı döneminde 9,8 milyar TL faiz dışı fazla verilmiştir.

Milyon TL	OCAK		Değişim Oranı (%)
	2015	2016	
Bütçe Giderleri	36.342	42.521	17,0
Faiz Hariç Giderler	31.327	36.909	17,8
Faiz Giderleri	5.015	5.612	11,9
Bütçe Gelirleri	40.109	46.720	16,5
Vergi Gelirleri	34.877	39.685	13,8
Bütçe Dengesi	3.767	4.199	11,4
Faiz Dışı Denge	8.782	9.811	11,7

DIŞ TİCARET

Milyon ABD \$		İhracat (FOB)		İthalat (CIF)		Ara (Hammadde) Malları İthalatı		Dış Ticaret Dengesi		İhracatın İthalatı
Aylar	Yıl	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Değer	Değişim (%)	Karşılama Oranı (%)
Ocak-Aralık	2014	157.610		242.177		176.722		-84.567		65,1
	2015	143.935	-8,7	207.203	-14,4	143.293	-18,9	-63.268	-25,2	69,5
Aralık	2014	13.269		21.788		15.068		-8.519		60,9
	2015	11.802	-11,1	17.984	-17,5	12.129	-19,5	-6.183	-27,4	65,6

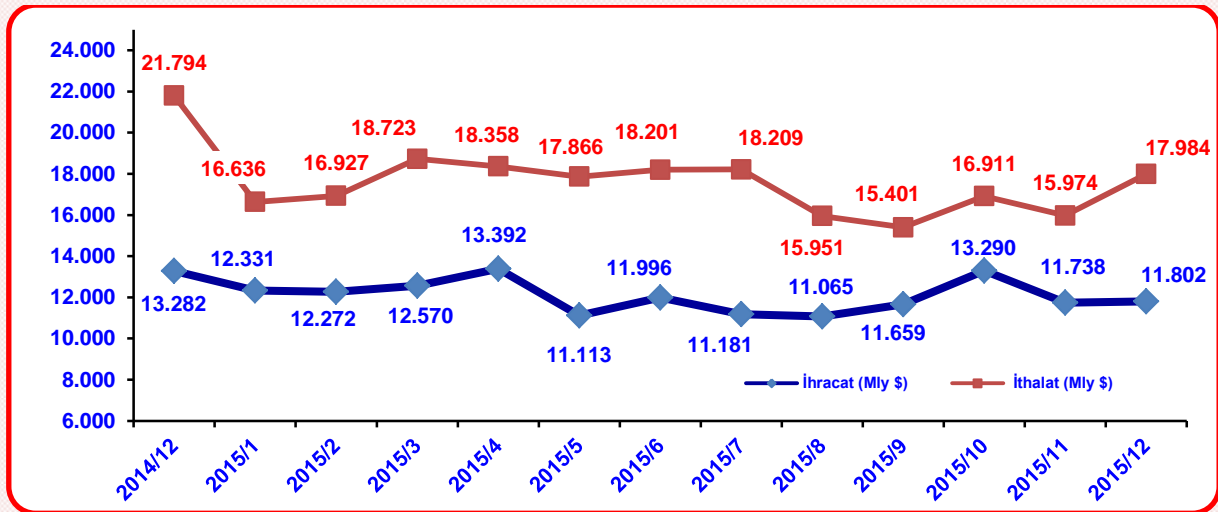
2015 yılı Aralık ayında ihracat, 2014 yılı Aralık ayına göre %11,1 azalarak 11,8 milyar dolar, ithalat da %17,5 oranında azalarak 17,9 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Yıllık bazda 2015 yılı ihracat 143 milyar dolar, ithalat 207 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

2014 yılı Aralık ayında %40,2 olan Avrupa Birliği'nin (AB) ihracattaki payı, 2015 yılı Aralık ayında %46 olmuş; 2015 yılı Aralık ayında, 2014 yılının aynı ayına göre, AB'ye yapılan ihracat %1,7 oranında artarak 5,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

2015 yılı Aralık ayında fasıllar düzeyinde en büyük ihracat kalemi, "motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı" (1.625 milyon \$) olurken; bu fasılı "kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" (1.098 milyon \$); "elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı" (756 milyon \$), "örme giyim eşyası ve aksesuarı" (732 milyon \$) ve "yenilen meyveler ve sert kabuklu meyveler" (557 milyon \$) izlemiştir. "Mineral yakıtlar, mineral yağlar ve bunların damıtılmasından elde edilen ürünler, bitümenli maddeler, mineral mumlar" (3.007 milyon \$); "kazanlar, makineler, mekanik cihazlar ve aletler, nükleer reaktörler, bunların aksam ve parçaları" (2.503 milyon \$); "motorlu kara taşıtları, traktörler, bisikletler, motosikletler ve diğer kara taşıtları, bunların aksam, parça, aksesuarı" (1.645 milyon \$); "elektrikli makina ve cihazlar, ses kaydetme-verme, televizyon görüntü-ses kaydetme-verme cihazları, aksam-parça-aksesuarı" (1.645 milyon \$) ve "demir ve çelik" (1.125 milyon \$); ile en yüksek ithalat yapılan fasıllar olmuştur.

2015 yılında İzmir'in ihracatı 2014 yılına göre, %13,6 oranında azalarak 8,3 milyar dolar, ithalatı da %10,92 oranında azalarak 8,8 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir.

2015 yılında Ege Bölgesi'nin ihracatı 2014 yılına göre, %13,05 oranında azalarak 14,1 milyar dolar, ithalatı da %10,12 oranında azalarak 14,7 milyar dolar olarak kaydedilmiştir.

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER TABLOSU-TÜRKİYE

BÜYÜME	2010	2011	2012	2013	2014	2015/III
GSYH (Cari Fiyatlarla) (Milyon \$)	731.608	774.188	785.721	821.937	800.107	184.169
Büyüme Oranı (Sabit Fiyatlarla) (%)	9,2	8,8	2,2	4,2	2,9	4,0
İmalat Sanayi (Sabit Fiyatlarla) (%)	13,6	10	1,8	3,7	3,7	1,3
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2010	2011	2012	2013	2014	Kas.15
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	22.594	24.110	24.821	25.524	25.933	26.676
İstihdam Oranı (%)	41,3	43,1	43,6	44,0	45,5	45,8
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	3.046	2.615	2.518	2.747	2.853	3.125
İşsizlik Oranı (%)	11,9	9,8	9,2	9,7	9,9	10,5
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	14,8	12,4	11,5	12,0	12,0	12,4
ENFLASYON (%)	2011	2012	2013	2014	2015	Oca.16
Yİ-ÜFE (yıllık)	11,07	6,17	4,48	10,29	5,27	5,94
YD-ÜFE (yıllık)	14,65	3,49	6,57	13,12	7,74	1,55
TÜFE (yıllık)	6,45	8,94	7,49	8,85	7,67	9,58
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2010	2011	2012	2013	2014	Oca.-Ara. 2015
İhracat	113.883	134.907	152.462	151.803	157.643	143.935
İthalat	185.544	240.842	236.545	251.661	242.184	207.203
Dış Ticaret Dengesi	-71.661	-105.863	-84.083	-99.858	-84.540	-63.268
Cari İşlemler Dengesi	-45.420	-75.082	-48.497	-64.940	-45.846	-32.192
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2010	2011	2012	2013	2014	Oca.-Ara. 2015
Teşvikli Yatırımlar (Milyon TL)	60.241	52.384	57.822	96.048	62.021	103.059
Teşvikli Yatırımlar (Belge Adedi)	3.956	4.213	4.234	4.906	4.055	4.587
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER (Adet)	2010	2011	2012	2013	2014	Oca.-Ara. 2015
Kurulan Şirket Sayıları	102.913	114.872	107.219	108.930	126.635	114.691
Kapanan Şirket Sayıları	43.363	56.121	47.978	37.273	39.051	32.762
ULUSLARARASI SERMAYELİ YATIRIMLAR	2010	2011	2012	2013	2014	Oca.-Kas. 2015
Şirket Sayısı (Adet)	3.250	4.333	4.265	3.780	4.692	4.632
Yatırım Tutarı (Milyon \$)	6.221	14.146	10.126	9.298	8.447	9.624
DÖVİZ POZİSYON AÇIĞI (Milyar \$)	2010	2011	2012	2013	2014	Kas.15
Reel Kesimin Döviz Pozisyon Açığı	-92	-122	-139	-174	-175	-173
BORÇLANMA (Milyar \$)	2010	2011	2012	2013	2014	2015/III
Dış Borç Stoku	292	304	339	389	402	407
Kamu	89	94	104	116	118	114
Özel	191	200	228	268	282	290
KREDİLER (Milyar \$)	2010	2011	2012	2013	2014	2015/IV
Özel Sektörün Yurtdışından Sağladığı Kredi Borcu	119,7	126,8	139,6	155,9	167,4	216,5
SANAYİ ÜRETİM ENDEKSİ (Yıllık Ortalama % Değ.) Takv. Etk. Arındırılmış	2010	2011	2012	2013	2014	Ara.15
Toplam Sanayi	12,4	9,7	2,5	3,4	3,5	4,5
İmalat Sanayi	14	10,1	2,2	4,4	3,1	4,4
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2011	2012	2013	2014	2015	Oca.16
Kapasite Kullanım Oranı	75,4	74,2	74,6	74,4	74,7	74,9
GÜVEN ENDEKSLERİ	2011	2012	2013	2014	2015	Oca.16
Reel Kesim Güven Endeksi	97,2	106,3	108,1	107,1	103,9	103,3
Tüketici Güven Endeksi	92	75,8	76	72,5	66,3	66,6 (Şub.16)
Ekonomi Güven Endeksi	-	104,2	107,9	94,1	88,6	83,9
SANAYİ CİRO ENDEKSİ	2010	2011	2012	2013	2014	Ara.15
Sanayi Ciro Endeksi	100	129,9	140,1	153,1	172,7	211,5
MERKEZİ YÖNETİM BÜTÇESİ (Milyon TL)	2011	2012	2013	2014	2015	Oca.16
Bütçe Dengesi	-17.783	-28.791	-18.449	-22.666	-22.606	4.199
PROTESTOLU SENET	2010	2011	2012	2013	2014	Oca.-Ara.15
Protesto Edilen Senet Sayısı (Bin Adet)	1.216	919	1.075	1.091	1.004	1.000
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	5.769	4.902	6.949	7.494	8.221	10.081
KARŞILIKSIZ ÇEK	2011	2012	2013	2014	2015	Oca.16
Karşılıksız işlemi yapılan Çek Adedi (Bin Adet)	581	943	748	673	775	44
Karşılıksız işlemi yapıldıktan sonra ödenen Çek Adedi (Bin Adet)	298	400	289	216	179	4
BORSA VE DÖVİZ	2010	2011	2012	2013	2014	16.02.2016
BIST 100 Endeksi	59.567	60.195	64.982	77.314	76.306	91.099
Euro/\$	1,33	1,39	1,29	1,33	1,33	1,12

TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER TABLOSU-İZMİR

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
NÜFUS-GÖÇ									
Nüfus (Bin)	3.451	3.525	3.606	3.624	3.662	4.061	4.113	4.168	-
Nüfusun TR Nüfusu İçindeki Payı (%)	4,8	4,9	4,9	4,8	4,8	5,3	5,3	5,3	-
Nüfus Artış Hızı (‰)	15,0	18,9	20,6	4,1	10,1	13,8	12,7	13,4	-
TR Nüfus Artış Hızı (‰)	13,1	14,5	15,9	13,5	12,0	13,7	13,3	13,4	-
Net Göç Hızı (‰)	7,20	6,97	2,91	2,26	2,46	3,45	5,6	5,0	-
İSO 500 BÜYÜK İÇİNDEKİ ÜYE SAYISI	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	48	52	56	55	58	59	59	-	-
İŞGÜCÜ VE İSTİHDAM	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
İstihdam Edilen Kişi Sayısı (Bin Kişi)	1.171	1.170	1.303	1.410	1.424	1.514	1.504	-	-
Sanayi İstihdamının Payı (%)	31,5	28,0	30,4	30,7	31,6	31,8	31,7	-	-
Kadın İstihdamı (Bin Kişi)	314	346	397	422	432	490	466	-	-
Kadın İstihdamının Oranı (%)	26,8	29,6	30,5	29,9	30,3	32,4	31,0	-	-
İşsiz Sayısı (Bin Kişi)	156	227	231	243	247	276	243	-	-
İşsizlik Oranı (%)	11,8	16,2	15,1	14,7	14,8	15,4	13,9	-	-
Tarım Dışı İşsizlik Oranı (%)	12,4	17,2	16,4	16,2	15,9	17,0	15,0	-	-
ENFLASYON (%)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016/1
TÜFE (yıllık)	5,84	8,91	7,25	10,15	6,03	7,94	8,54	9,83	1,82
DIŞ TİCARET (Milyon \$)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016/1
İhracat	7.823	6.119	6.682	8.072	8.659	9.484	9.624	8.308	-
İthalat	8.313	6.268	8.419	10.621	10.577	10.367	9.950	8.846	-
Dış Ticaret Dengesi	-490	-149	-1.737	-2.550	-1.918	-883	-326	-538	-
İhracatçı Firma Sayısı	3.917	3.694	3.920	4.107	4.269	4.438	4.226	4.529	-
İhracatın TR İhracatı İçindeki Payı (%)	5,9	6,0	5,9	6,0	5,7	6,1	6,1	5,8	-
KAPASİTE KULLANIMI (%)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015/III	2016
Kapasite Kullanım Oranı	57	51	62,25	70	63	60	55	62	-
PROTESTOLU SENETLER	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016/1
Protesto Edilen Senet Sayısı (Adet)	74.760	77.761	55.098	31.131	38.952	43.347	43.406	44.232	3.590
Protesto Edilen Senetlerin TR İçindeki Payı (%)	4,7	4,9	4,5	3,4	3,6	4,0	4,3	4,4	4,4
Protesto Edilen Senet Tutarı (Milyon TL)	391	459	319	245	367	463	510	571	57
TEŞVİKLİ YATIRIMLAR	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016/1
Belge Adedi	136	105	167	188	209	215	186	208	-
Yatırım (Milyon TL)	1.011	651	1.890	2.443	9.042	1.655	4.016	3.145	-
Teşvikli Sabit Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	4,04	2,39	3,01	4,55	15,66	1,76	6,5	3,1	-
Bölgesel Yatırımların TR İçindeki Payı (%)	-	4,0	1,9	3,2	2,8	2,2	5,2	4,9	-
ENERJİ TÜKETİMİ	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Doğalgaz Tük. (Milyon stdm ³)	2.342	1.957	2.342	2.736	2.704	2.739	2.327	3.214	-
MALİ / FİNANS	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bütçe Gelir/Gider	4,17	3,59	3,99	4,05	4,34	4,36	4,20	4,28	4,98
Vergi Gelirlerinin TR İçindeki Payı (%)	10,54	10,20	10,77	10,86	11,77	11,14	10,54	11,1	12,7
Mevduatın Krediyeye Dönüşüm Oranı (%)	74,6	72,4	87,9	102,5	110,2	123,9	122,2	120,6*	-
Toplam Mevduatların TR İçindeki Oranı (%)	6,2	6,2	5,9	5,8	5,7	5,5	5,2	5,6*	-
Toplam Kredilerin TR İçindeki Oranı (%)	6,4	6,0	5,9	6,1	5,9	6,0	5,2	5,2*	-
KAMU YATIRIM TAHSİS PAYI (%)	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
	2,12	1,80	1,35	1,67	1,59	2,29	2,62	2,63	-
KURULAN-KAPANAN ŞİRKETLER	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016/1
Kurulan Şirket Sayısı	3.094	2.710	3.253	3.277	2.112	2.928	3.414	4.027	399
Kurulan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	6,4	6,3	6,5	6,1	5,7	6,0	5,9	6,0	5,8
Kapanan Şirket Sayısı	805	803	860	943	1.094	1.095	991	740	129
Kapanan Şirketlerin TR İçindeki Payı (%)	7,7	7,7	7,5	7,2	7,7	7,0	7,1	6,1	6,7
YABANCI SERMAYELİ FİRMALAR	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015/11	2016
Yabancı Sermayeli Firma Sayısı	1.256	1.391	1.540	1.682	1.800	1.944	2.100	2.229	-
Yabancı Serm. Firmaların TR İçindeki Payı (%)	6,0	5,9	6,0	5,7	5,5	5,3	5,1	4,8	-
MARKA-PATENT SAYISI	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016**
Marka Tescil Sayısı (Adet)	1.983	2.302	1.931	2.146	3.234	4.096	4.366	4.323	431
Marka Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	5,6	5,6	6,0	6,0	6,2	6,0	6,0	6,2	6,2
Patent Tescil Sayısı (Adet)	25	21	34	31	42	59	55	86	17
Patent Tescil Sayısının TR İçindeki Payı (%)	7,4	4,6	5,3	3,7	4,1	4,7	4,2	5,0	4,8
TURİZM	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016/1
Yabancı Turist Sayısı (Bin Adet)	1.034	1.057	1.156	1.370	1.368	1.407	1.294	1.201	16
Yabancı Turist Sayısının TR İçindeki Payı (%)	3,9	3,9	4,1	4,4	4,4	4,2	3,6	3,3	-
Kruvaziyer Seferi (Adet)	133	129	159	262	288	198	136	114	-
Kruvaziyer Yolcu Sayısı (Adet)	318.451	315.454	378.266	493.533	552.764	481.201	330.982	217.748	66
TARIMSAL ÜRETİM	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Bitkisel Üretim Değeri (Milyon TL)	2.769	2.675	3.375	3.648	4.100	3.652	5.024	-	-
Bitkisel Üretim TR İçindeki Payı (%)	1,2	3,9	4,2	4,1	4,7	3,9	5,1	-	-
İŞ KAZALARI	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016/1
İş Kazasında Ölenlerin TR İçindeki Payı (%)	6,0	4,6	5,4	7,5	5,6	6,0	2,6	5,1	5,5
MOTORLU KARA TAŞITLARI	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016/1
Motorlu Kara Taşıtlarının TR İçindeki Payı (%)	4,9	6,5	6,4	6,3	6,2	6,1	6,1	6,0	-

ÜLKE İNCELEMELERİ II: BANGLADEŞ

BANGLADEŞ

Ekonomik Yapı

Bangladeş ekonomisi, uzun yıllar boyunca dışa bağımlı ve yardım alan bir ekonomiyken, son yıllarda dışa açılma yönünde gerçekleştirdiği atılımlarla kendi ticaretini yöneten ve ürünlerini dünyaya pazarlayan bir ekonomiye dönüşmeye başlamıştır. Bu değişimde, ülkede serbest ekonomi şartlarının sağlanmasının büyük etkisi bulunmaktadır.

2021 yılında 50. bağımsızlık yılını kutlamaya hazırlanan Bangladeş, hükümetin uygulamaya koyduğu "Vizyon-2021" projesi ile küresel ölçekte giderek daha dikkat çekici bir konuma yükselmektedir.

Bangladeş, söz konusu projeye, orta gelir düzeyine erişen ve dijital alanda söz sahibi olan bir ekonomik modeli ülkede yaygınlaştırmaya çalışmaktadır. Böylece az gelişmiş ülke görünümünden kurtulmayı amaçlamaktadır. Vizyon 2021 projesi aynı zamanda, Bangladeş'i teknoloji ve sanayi üretiminde öne çıkarmayı ve böylece ülkedeki yoksulluğu azaltmayı planlamaktadır.

Ülkenin başlıca enerji kaynakları, doğalgaz ve kömür olarak dikkat çekmektedir. Büyük doğalgaz rezervlerine ve yüksek kaliteli kömür yataklarına sahip olan Bangladeş'in, mineral kaynakları ise çok az miktardadır.

Ekonomide en dikkat çekici ve en büyük sektör, tekstil ve hazır giyimdir.

Nitekim, 157 milyon kişiyle dünyadaki nüfus yoğunluğu en yüksek ülke olan Bangladeş'te çalışanların %25'i tekstil, hazır giyim sektöründe istihdam edilmektedirler. Ülkedeki ihracatın %80'ini oluşturan tekstil ve giyim sektörü, Çin'in ardından Avrupa Birliği'nin en önemli tedarikçi ülkesi konumuna yükselmesini sağlamıştır.

Bangladeş'in kuruluşunun 50. yılına kadar ekonomik büyüme konusunda daha da başarılı bir görünüm sergileyeceği ve özellikle altyapı yatırımlarının da gelişeceği beklenmektedir.

Ülkedeki üretim maliyetleri Çin'den düşük olduğundan, özellikle ekonominin en büyük pazarı olan tekstil ve giyim sektöründe, önemli fırsatlar söz konusudur.

Bununla birlikte, hükümet özellikle elektrik, altyapı ve doğalgaz üretimine yönelik yabancı yatırımı artırma çalışmalarında bulunmaktadır. Ancak, yabancı yatırımlar daha çok telekomünikasyon ve bankacılık sektörlerinde yoğunlaşmaktadır.

Türkiye- Bangladeş İlişkileri

İki ülke arasındaki ilişkiler, köklü bir tarihe ve kültürel temele dayanmaktadır. Bangladeş halkının Kurtuluş Savaşı sırasında topladıkları yardımı Milli Mücadele'ye destek olarak göndermiş olmaları, Türkiye'yi çok eskiden beri dost olarak gördüklerinin en açık göstergesidir.

Türkiye ile Bangladeş arasında yaygın biçimde tekstil ürünlerine dayanan ve mevcut olarak 1 milyar Dolar olan ticaret hacminin, 2020'de 3 milyar Dolar'a erişmesi hedeflenmektedir.

BANGLADEŞ ÜLKE PROFİLİ (2014)

Nüfus (Milyon Kişi)	157
Nüfus Artış Hızı (%)	1,2
GSYİH (Milyar Dolar)	183,8
GSYİH (%)	6,3
Kişi Başı GSYİH (Dolar)	1.162
Enflasyon Oranı (%)	7,0
İşsizlik Oranı (%)	4,3
İhracat (Milyar Dolar)	33,0
İhracatta İlk 5 Ülke	ABD, Almanya, İngiltere, Fransa, İspanya
Temel İhracat Ürünleri	Tekstil ve hazır giyim, Balıkçılık
İthalat (Milyar Dolar)	47,6
İthalatta İlk 5 Ülke	Çin, Hindistan, Singapur, Malezya, G. Kore
Temel İthalat Ürünleri	Pamuk, Elektronik Cihazlar, Petrol, Demir-Çelik
Cari Denge (Milyar Dolar)	-1,6
İmalat Sanayi (% GSYİH)	17,4
Tarım (%GSYİH)	16,1
Hizmetler (%GSYİH)	56,2
Sanayi (% GSYİH)	27,6

Kaynak: IMF, Dünya Bankası

BANGLADEŞ'İN KÜRESEL DIŞ TİCARET PROFİLİ (2015)

İHRACAT ÜRÜNLERİ	(MİLYAR \$)	İTHALAT ÜRÜNLERİ	(MİLYAR \$)
Örgü ve kroşe ürünleri	14,3	Pamuk	5,2
Giyisi ürünleri	13,8	Makine ve ekipmanları	4,3
Diğer tekstil ürünleri	1,0	Elektronik cihazlar	2,7
Balık ve deniz ürünleri	0,7	Petrol	2,5
Ayakkabı	0,6	Demir-Çelik	1,8
İplik ve yün ürünleri	0,6	Plastik	1,5
Ham deri	0,4	Hayvansal ürünler ve yağlar	1,5
Şapka ve baş giyim ürünleri	0,2	Elyaf Ürünleri	1,4
Deri ürünleri	0,1	Motorlu araçlar	1,3
Tütün	0,1	Hububat	1,2

Kaynak: World top exports-imports (ilk 10 ürünü yansıtmaktadır.)

TÜRKİYE- BANGLADEŞ DIŞ TİCARET PROFİLİ (2015)

Fasıl adı	İhracat (Bin \$)	Fasıl adı	İthalat (Bin \$)
Tekstil iplikçiliği ve dokumacılığı	44.934	Giyim eşyası (kürk hariç)	663.937
Özel amaçlı makineler	38.582	Tekstil iplikçiliği ve dokumacılığı	209.088
Diğer kimyasal ürünler	17.585	Trikotaj (örme) ürünleri	91.450
Ana kimyasal maddeler	13.804	Başka yerde sınıflandırılmamış metalik olmayan mineraller	5.741
Bitkisel ürünler; bostan, meyve ve sebze	11.951	Ayakkabı	4.892

Kaynak: TÜİK